

Sebastian WÓJCIK-JACKOWSKI*, Jacek KAMIŃSKI**

Warunki korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły – implikacje dla rozwoju energetyki wodnej

STRESZCZENIE. W artykule przeanalizowane zostały wydane w 2014 roku warunki korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły. Przedmiotem analizy jest obszar administrowany przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Krakowie ze względu na fakt, że jest on jednym z ważniejszych dla krajowej energetyki wodnej. Udział mocy zainstalowanej jednostek wytwórczych energetyki wodnej w obszarze RZGW to około 40% mocy całej krajowej hydroenergetyki. Podstawowym celem analizy jest przedstawienie kluczowych rozwiązań mogących mieć wpływ na rozwój energetyki wodnej, obowiązujących na mocy aktu prawa miejscowego na terenie występowania najważniejszych pod kątem hydroenergetycznym karpackich dopływów Wisły. Implikacje środowiskowo-prawne przedstawiono kierując się rozbiciem na trzy stany – związane z uzyskaniem uprawnień na wykonanie urządzeń, korzystaniem z wód oraz eliminacją przyznanych uprawnień z obiegu prawnego. Artykuł wskazuje, jakiego rodzaju niepewności mogą się pojawić przed potencjalnymi inwestorami w każdym z tych przypadków, co jest istotne przy planowaniu i realizacji inwestycji w energetykę wodną. W świetle przeprowadzonych analiz wskazać należy, że cofnięcie pozwoleń wodnoprawnych wydaje się rozwiązaniem ostatecznym, które póki co nie jest brane pod uwagę, choć należy je zawsze mieć na względzie przy wyborze konkretnego ciekłu pod inwestycję w jednostkę wytwórczą wykorzystującą zasoby wód.

SŁOWA KLUCZOWE: odnawialne źródła energii, polityka energetyczna, energetyka wodna, uwarunkowania środowiskowo-prawne

---

* Mgr – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, Wydział Kontroli, Kraków; e-mail: swojczik@krakow.rzgw.gov.pl

** Dr hab. inż., prof. IGSMiE PAN – Pracownia Ekonomiki Energetyki. Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków, e-mail: kaminski@min-pan.krakow.pl

Wprowadzenie

W świetle obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 145, ze zm.) istotny wpływ na rozwój energetyki wodnej w Polsce należy przypisać planowaniu w gospodarce wodnej. W kontekście dotychczasowych ustaleń kluczowe znaczenie posiadają przy tym warunki korzystania z wód regionu wodnego, uszczegóławiające plany gospodarowania wodami. Patrząc przez pryzmat najważniejszych dla hydroenergetyki karpackich dopływów Wisły, rolę pierwszoplanową bez wątpienia będą miały do odegrania Warunki korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły, konkretyzujące ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Wójcik-Jackowski i Kamiński 2012; Sawicki i Szurlej 2004; Sawicki i Szurlej 2005).

Co istotne, przekroczony został termin publikacji planów gospodarowania wodami wynikający z art. 13 ust. 6 Ramowej Dyrektywy Wodnej, tj. dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie wodnej (Dz.U. L 327, 22.12.2000), w konsekwencji czego nie udało się dotrzymać zakładanego pierwotnie czasookresu opracowywania warunków korzystania z wód regionu wodnego, wynikającego z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego (Dz.U. nr 126, poz. 1318), a sam akt wykonawczy został w całości uchylony (Kamiński i Wójcik-Jackowski 2011). Podobne trudności zaistniały niestety w wypełnieniu obowiązków wynikających z art. 114 ust. 2 Prawa wodnego. Nie może to dziwić, skoro stosownie do art. 120 ust. 1 cytowanej ustawy warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni ustala w drodze aktu prawa miejscowego Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kierując się ustaleniami planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Problem braku opracowania o charakterze ogólnym przestał jednak istnieć z dniem 21 czerwca 2011 r., od kiedy nabrała mocy obowiązującej uchwała Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. nr 49, poz. 549).

Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, celem artykułu jest przedstawienie kluczowych rozwiązań mogących mieć wpływ na rozwój energetyki wodnej, obowiązujących na mocy aktu prawa miejscowego na terenie występowania najważniejszych pod kątem hydroenergetycznym karpackich dopływów Wisły. Integralnym elementem analizy jest wskazanie ryzyka, które może pojawić się przed potencjalnymi inwestorami budującymi elektrownie wodne.

1. Warunki korzystania z wód jako akt prawa miejscowego

Specyficzny charakter warunków korzystania z wód jako aktów prawa miejscowego powoduje, że choć stanowią one instrument planistyczny, to wiążą nie tylko organy admi-

nistracji, ale także powszechnie obowiązują na danym terenie. Ponieważ teren ten w omawianym przypadku rozciąga się na region wodny Górnej Wisły, określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U. nr 126, poz. 878, ze zm.) i obejmujący częściowo powierzchnię aż na 5 województw, to stosownie do art. 59, ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. nr 31, poz. 206, ze zm.) wymagane było również uzgodnienie wspomnianego aktu ze wszystkimi właściwymi miejscowo wojewodami. Ponadto o przystąpieniu do sporządzania projektu warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie musiał zawiadomić poprzez podanie tego faktu do publicznej wiadomości, co wynika z art. 120 ust. 2 Prawa wodnego oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227, ze zm.) (obecnie t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235, ze zm.).

Stosowne obwieszczenie miało miejsce dnia 3 listopada 2011 r. Następnie, po zakończeniu konsultacji społecznych oraz dokonaniu niezbędnych uzgodnień, wydane zostało w dniu 16 stycznia 2014 r. rozporządzenie nr 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (Dz.Urz. Woj. Lubel. z 2014 r. poz. 262; Dz.Urz. Woj. Małop. z 2014 r. poz. 317; Dz.Urz. Woj. Podka. z 2014 r. poz. 262; Dz.Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r. poz. 371; Dz.Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 269), opublikowane ze wspomnianych wcześniej przyczyn we wszystkich odpowiednich wojewódzkich dziennikach urzędowych, zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, ze zm.). Aby zapobiec sytuacji, w której zaczęłyby one obowiązywać fragmentarycznie (przy dojściu do rozbieżności w terminach publikacji w poszczególnych dziennikach wojewódzkich), określona została w nim konkretna data wejścia aktu w życie. Stosownie do § 23 rozporządzenia nr 4/2014 nastąpiło to z dniem 1 lutego 2014 r. Trudno jednoznacznie stwierdzić po upływie tak krótkiego okresu, jakie są rzeczywiste skutki jego funkcjonowania w obiegu prawnym, aczkolwiek, dokonując analizy treści regulacji, póki co można pokusić się o ocenę prawdopodobnych implikacji dla energetyki wodnej w dalszej przyszłości, w powiązaniu z odpowiednimi przepisami rangi ustawowej.

2. Hydroenergetyka na gruncie Prawa wodnego

Energetyka wodna na gruncie Prawa wodnego na wodach śródlądowych jest zawsze traktowana jako szczególne korzystanie z wód do celów energetycznych (art. 37, pkt 1), a dodatkowo wiąże się niekiedy z innymi rodzajami korzystania z wód, takimi jak: pobór i odprowadzanie – w przypadku turbin na kanałach derywacyjnych (art. 37, pkt 1), piętrzenie lub retencjonowanie – w przypadku turbin w korpusach zapór i stopni wodnych (art. 37, pkt 4), tudzież przerzuty wody – w przypadku wykorzystania różnicy poziomu wody pomiędzy róż-

nymi ciekami (art. 37, pkt 3). Co za tym idzie, wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód (art. 122, ust. 1, pkt 1). Urządzenia służące takowym celom są natomiast traktowane jako urządzenia wodne (art. 9, ust. 1, pkt 19, lit e), na których wykonanie według cytowanej ustawy również niezbędne jest uzyskanie odpowiedniego pozwolenia wodnoprawnego (art. 122, ust. 1, pkt 3). Pozwolenie wodnoprawne w myśl art. 125, pkt 1 Prawa wodnego nie może tymczasem naruszać m.in. ustaleń warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni (na obecnym etapie podane zostały do publicznej wiadomości projekty warunków korzystania z wód zlewni rzeki Ropy, Soły, Łady i Raby). W konsekwencji wydania pozwolenia wodnoprawnego odmawia się, jeżeli projektowany sposób korzystania z wody narusza te ustalenia. Podobnie, gdy projektowany sposób korzystania z wody dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony (art. 126, pkt 1 i 2 Prawa wodnego). Z kolei według art. 136, ust. 1, pkt 7 pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania, jeżeli jest to konieczne dla osiągnięcia celów środowiskowych w zakresie wynikającym z planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni i uzasadnione wynikami monitoringu wód. Zatem mamy do czynienia z trzema koniecznymi do omówienia sytuacjami, odnoszącymi się do potencjalnego oddziaływania tychże warunków na zakres praw i obowiązków podmiotów działających w energetyce wodnej, tj. następującymi przy uzyskiwaniu uprawnienia na wykonanie urządzeń (a ponadto odbudowy, przebudowy, rozbiórki lub likwidacji – w świetle art. 9, ust. 2, pkt 2 Prawa wodnego), uzyskiwaniu uprawnień do korzystania z wód oraz w przypadku potrzeby ich eliminacji z obiegu prawnego.

3. Wykonanie urządzeń a warunki korzystania z wód

W pierwszym stanie, zgodnie z art. 63, ust 1 i 2 Prawa wodnego, przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zachowaniem dobrego stanu wód i charakterystycznych dla nich biocenoz, potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków wodnych i na terenach podmokłych. Budowle piętrzące powinny natomiast umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska. Doprecyzowując, na mocy § 19, ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 4/2014 wykonanie budowli piętrzącej w korycie cieku, o którym mowa w § 8, ust. 2, pkt 1 (tj. cieku lub jego odcinka, dla których konieczne jest zachowanie możliwości migracji ryb dwuśrodowiskowych), wymaga wyposażenia tej budowli w urządzenia wodne zapewniające migrację charakterystycznych gatunków ryb dwuśrodowiskowych oraz występujących tam gatunków ryb charakterystycznych dla danej krainy rybnej, chyba że konstrukcja budowli zapewnia przy przepływie średnim niskim (SNQ) utrzymanie takiej migracji. Wykonanie budowli piętrzącej w korycie cieku, o którym mowa w § 8, ust. 2, pkt 2 (tj. pozostałych niewymienionych cieków lub ich części, istotnych dla populacji ryb potamodromicznych), o ile jest to uzasadnione potrzebami występujących tam gatunków ryb

charakterystycznych dla danej krainy rybnej, wymaga wyposażenia tej budowli w urządzenia zapewniające ich migrację, chyba że konstrukcja budowli zapewnia przy przepływie średnim niskim (SNQ) utrzymanie takiej migracji. Wykaz cieków, o których mowa w § 8, ust. 2, pkt 1 umieszczono w zał. nr 6, tab. 1 do rozporządzenia nr 4/2014 i są to określone odcinki Wisły, Sanu, Tanwi, Wisłoka, Wisłoki, Dunajca, Białej Tarnowskiej, Raby, Skawy i Soły, czyli najważniejszych rzek z punktu widzenia rozwoju energetyki wodnej. Szczegółowe parametry oraz zakres zastosowania urządzeń służących migracji organizmów wodnych zawiera natomiast zał. nr 6, tab. 2 do tego rozporządzenia. Niezależnie od tego, wykonanie obiektu energetyki wodnej wymaga wyposażenia go w urządzenia ograniczające śmiertelność organizmów wodnych (§ 21 rozporządzenia nr 4/2014). Przy czym, mając na względzie przepisy ustawy, wyposażenie budowli w przepławkę (czy też inne urządzenie służące migracji ryb), bez wątplenia dotyczy nie tylko nowych budowli, ale również istniejących sztucznych konstrukcji w postaci różnorodnych przetamowań na ciekach, w razie ich adaptacji na potrzeby energetyki wodnej. Potrzeba uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na przebudowę istniejącego urządzenia (budowli hydrotechnicznej) może ponadto mieć miejsce w konsekwencji ubiegania się o nowe pozwolenie na szczególne korzystanie z wód, warunkując niejako to zasadnicze uprawnienie.

4. Korzystanie z wód do celów energetycznych a warunki korzystania z wód

W drugim stanie dotyczącym korzystania z wód do celów energetycznych zwraca się uwagę, że i ono musi uwzględniać wymogi ciągłości morfologicznej, w celu osiągnięcia lub zachowania dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód powierzchniowych (§ 8, ust. 1 rozporządzenia nr 4/2014). Określenie wpływu planowanego korzystania z wód na stan wód powierzchniowych i realizację celów środowiskowych dla nich ustalonych wymaga uwzględnienia wielu elementów (§ 9 cytowanego rozporządzenia), w tym m. in. spośród morfologicznych także ciągłości cieku (liczba i rodzaj barier, zapewnienie przejścia dla organizmów żywych). Fundamentalne znaczenie mają też, zwłaszcza przy elektrowniach na kanałach derywacyjnych, ograniczenia wynikające z konieczności zapewnienia w cieku naturalnym przepływu nienaruszalnego (art. 128, ust. 1, pkt 2 Prawa wodnego), który nie został jednak zdefiniowany w tej ustawie, lecz w załączniku nr 1 do aktu wykonawczego, w postaci rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego. W dodatku zostało ono uchylone z dniem 31 lipca 2006 r., a w kolejno wydanych rozporządzeniach brak w ogóle takowej definicji, podobnie jak w omawianym akcie prawa miejscowego. Definicja zbliżona do niej funkcjonuje wszak od dawna, ale w akcie normatywnym z nieco innej dziedziny. Umiejscowiona została bowiem w art. 4, pkt 27 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U.

z 2013 r. poz. 1205, ze zm). Według § 5 rozporządzenia nr 4/2014, w celu zapewnienia równowagi pomiędzy poborem wód powierzchniowych a ochroną wód i środowiska związanego z ich zasobami, pobór tych wód może być realizowany pod warunkiem zachowania przepływu nienaruszalnego bezpośrednio poniżej ujęcia, niepowodowania istotnych zmian reżimu hydrologicznego, uwzględniającego przyrost przepływu w obrębie zlewni oraz pod warunkiem braku negatywnego wpływu na sposób użytkowania jakiejkolwiek jednolitej części wód powierzchniowych. Wielkość przepływu nienaruszalnego w cieku poniżej ujęcia nie może zaś być niższa od wielkości obliczonej zgodnie z metodą wskazaną w załączniku nr 4 do cytowanego rozporządzenia. Jednocześnie rozwiązania konstrukcyjne projektowanych ujęć wód muszą umożliwić w sposób samoczynny zachowanie przepływu nienaruszalnego. Przedstawienie szczegółowych sposobów i metod obliczeń hydrologicznych ma zapewnić ich miarodajność poprzez odpowiednie dopasowanie do konkretnych lokalizacji, w tym także w razie braku aktualnych ciągów obserwacyjnych pochodzących z czynnych posterunków wodowskazowych.

5. Cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego z przyczyn środowiskowych

Przechodząc do trzeciego stanu, czyli eliminacji z obiegu prawnego pozwoleń wodnoprawnych wydanych w drodze decyzji administracyjnych, trzeba zwrócić uwagę, że o ile najczęściej przybiera ona formę sankcji administracyjnej za naruszenie przyznanych warunków przez adresata konkretnego uprawnienia, co zasadniczo nie budzi żadnych kontrowersji (zwłaszcza w rażących wypadkach), to zgoła inaczej jest, kiedy zostaje ono odjęte podmiotowi działającemu zgodnie z treścią decyzji i to bez żadnego odszkodowania. Mamy zatem do czynienia z przepisem szczególnym w stosunku do regulacji kodeksowych, dopuszczalnym wedle art. 163 k.p.a. (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 267, ze zm.). Ustawodawca zdecydował się na taki swoisty „wentyl bezpieczeństwa”, m.in. dla zapewnienia realizacji nadrzędnych celów środowiskowych (art. 136, ust. 1, pkt 7 Prawa wodnego), które w takim przypadku są stawiane na szali wyżej od indywidualnego interesu korzystającego z wód. Dlatego zawsze musi się on liczyć z wystąpieniem przesłanek dających organowi taką możliwość. Ważne jest zatem rozważenie, z jakich przyczyn może to nastąpić. Zgodnie z § 16, ust. 2 rozporządzenia nr 4/2014 wprowadzanie do wód ścieków o wartościach wyższych niż najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń określone w stosownych przepisach nie jest możliwe, jeżeli odbiornikiem jest jednolita część wód powierzchniowych zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych wymieniona w wykazie jednolitych części wód powierzchniowych zagrożonych, stanowiącym zał. nr 7 do rozporządzenia nr 4/2014. Wprawdzie z treści tego paragrafu jednoznacznie wynika, że chodzi o korzystanie z wód polegające na wprowadzaniu ścieków do wód, a nie korzystanie z wód do celów energetycznych, niemniej wspomniany wykaz wydaje się mieć pośrednio znaczenie i w tej sprawie, skoro wartości graniczne wskaźników jakości jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, określone w zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra

Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482), odnoszą się m. in. do ciągłości strugi, strumienia, potoku lub rzeki, uwzględniając liczbę i rodzaj barier oraz przemieszczanie się organizmów wodnych (wskaźnik jakości wody 2.2.1 i 2.2.2), w konsekwencji czego w ramach monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, prowadzonego na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. nr 258, poz. 1550, ze zm.), również uwzględnia się m.in. ciągłość strugi, strumienia, potoku, rzeki lub kanału (zał. nr 5, nr wskaźnika jakości wody 2.2). Tymczasem we wspomnianym załączniku nr 7 do rozporządzenia nr 4/2014 umieszczona została lista 172 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zagrożonych nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych do 2015 r., spośród których część obejmuje niektóre karpackie dopływy Wisły oraz inne rzeki i potoki sprzyjające rozwojowi hydroenergetyki.

Podsumowanie

Analiza przeprowadzona w artykule pozwala na pozytywną ocenę wydanych Warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły. Wprawdzie mogą one skutkować chwilowym zmniejszeniem zainteresowania energetyką wodną, ale z drugiej strony stanowią pewnego rodzaju zaporę przed nieprzemyślanym podejmowaniem działalności przez inwestorów, ułatwiając rozeznanie dotyczące trudności związanych z taką działalnością, dając zarazem realną szansę ich uniknięcia, po gruntownym zaznajomieniu się z treścią tego aktu. Z kolei posiłkujące się nimi organy wydające decyzje administracyjne w omawianym zakresie, redukują prawdopodobieństwo posądzenia o arbitralność przy merytorycznych rozstrzygnięciach w toku postępowania. Co istotne dla rozwoju krajowej energetyki wodnej, cofnięcie pozwoleń wodnoprawnych wydaje się rozwiązaniem ostatecznym, które póki co nie jest brane pod uwagę, choć należy je zawsze mieć na względzie przy wyborze konkretnego ciekłu pod inwestycje w jednostkę wytwórczą wykorzystującą zasoby wód.

Literatura

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie wodnej (Dz.U. L 327, 22.12.2000).
- KAMIŃSKI, J. i WÓJCIK-JACKOWSKI, S. 2011. Uwarunkowania środowiskowo-prawne rozwoju energetyki wodnej w południowo-wschodniej Polsce. *Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal* t. 14, z. 1.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. nr 258, poz. 1550, ze zm.).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego (Dz.U. nr 126, poz. 1318).
- Rozporządzenie nr 4/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Górnej Wisły (Dz.Urz. Woj. Lubel. z 2014 r., poz. 262; Dz.Urz. Woj. Małop. z 2014 r., poz. 317; Dz.Urz. Woj. Podka. z 2014 r., poz. 262; Dz.Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r., poz. 371; Dz.Urz. Woj. Święt. z 2014 r., poz. 269).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U. nr 126, poz. 878, ze zm.).
- SAWICKI, S. i SZURLEJ, A. 2005. Energetyka wodna w Polsce i na świecie: nowe źródło zielonej energii w Małopolsce. *Nafta & Gaz Biznes* nr 4/5, s. 96–99.
- SAWICKI, S. i SZURLEJ, A. 2004. Wykorzystanie energii wody w zlewni górnej Wisły na przykładzie wybranych obiektów: stan aktualny i perspektywy rozwoju. *Gospodarka Paliwami i Energią* nr 6, s. 27–32.
- Uchwała Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. nr 49, poz. 549).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 267, ze zm.).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 145, ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tj. Dz.U. z 2011 r., nr 197, poz. 1172, ze zm.).
- Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz.U. nr 31, poz. 206, ze zm.).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 1205, ze zm.).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r., nr 199, poz. 1227, ze zm.) (obecnie tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.).
- WÓJCIK-JACKOWSKI, S. i KAMIŃSKI, J. 2012. Rozwój energetyki wodnej w południowo-wschodniej Polsce w świetle obowiązujących planów w gospodarce wodnej. *Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal* t. 15, z. 2, s. 103–114.

Sebastian WÓJCIK-JACKOWSKI, Jacek KAMIŃSKI

Terms and conditions of water use in the Upper Vistula region: Implications for the development of hydro power plants

Abstract

This paper presents an analysis of the conditions of water use in the Upper Vistula water region that were published in 2014. The research covers the region managed by the Regional Water Management Authority (RZGW) that is located in Kraków, as it is of utmost importance for the national hydro power generation. The share of installed capacity of hydro power generation plants that are located in the RZGW region is around 40% of the total Polish hydro power plants. The primary objective of this study is to point out and discuss key solutions which may affect the development of hydro power generation projects, applicable under local law in the presence of the most important in terms of hydropower Carpathian tributaries of the Vistula river. Environmental and legal implications are presented following the breakdown into the three main cases that are associated with the necessity to obtain permission to build required equipment, use of water and elimination of the permissions granted in the legal process. The paper discusses sources of uncertainty that potential investors may face in each of these cases, which is an important issue while planning and carrying out investment projects in the hydropower sector. The paper concludes that the withdrawal of water permits is treated as the ultimate solution, which so far is not taken into account. However this instrument should be always borne in mind when choosing a particular stream for investment in a hydro power generation unit.

KEY WORDS: renewables, energy policy, environmental and legal conditions

